

CYFARFOD	Y CYNGOR
DYDDIAD	4YDD O HYDREF
PWNC	Cefnogaeth i aelodau
PWRPAS	Cyflwyno y wybodaeth diweddaraf am gefnogaeth i aelodau.
Awduron	Cynghorydd Dewi Owen, Cadeirydd Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
	Geraint George Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

1. Nod y Cyngor yw sicrhau “Y gorau i bobl Gwynedd heddiw ac yfory”. Mae gan bawb rol arbennig i sicrhau hyn, yn arbennig aelodau etholedig y Cyngor. Mae sicrhau cyd-ddealltwriaeth o’r gefnogaeth sydd ar gael i alluogi pawb i gyflawni ei rol yn allweddol bwysig.
2. Mae gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gyfrifoldeb, dan drefniadau Mesur Llywodraeth Lleol 2011 am sicrhau cefnogaeth ddigonol ac addas i holl aelodau’r Cyngor i gyflawni eu rolau. Mae’r Pwyllgor wedi adnabod meysydd lle mae angen newid a gwella, a meysydd lle mae datblygiadau eisoes yn mynd rhagddynt.
3. Yn ei gyfarfod diwethaf ar 11 Medi 2012 penderfynodd y Pwyllgor y dylid adrodd i holl aelodau Cyngor Gwynedd yn amlinellu’r gefnogaeth sydd ar gael, a’r gefnogaeth sydd wrthi’n cael ei ddatblygu yn gyfredol. Mae’n hynod bwysig i gyfathrebu’r wybodaeth yma, yn arbennig gan ein bod ar ddechrau cyfnod newydd yn y cyngor. Y prif newidiadau sydd gennym yn gyfredol yw
 - Newid i drefn Cabinet yn sgil y Mesur newydd
 - Nifer o aelodau newydd yn dilyn etholiadau Mai 2012
4. Mae’r tabl isod yn amlinellu y trefniadau cyfredol, a’r datblygiadau sydd ar y gweill i ddatblygu cefnogaeth i aelodau ymhellach.

A. Beth yw’r gefnogaeth sydd ar gael i sicrhau cyfathrebu effeithiol?

Cyf	Beth i’w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Amllder/ Pryd?
Strategaeth Gwybodaeth i Aelodau. <i>(Noder, mae’r elfennau hyn i gyd angen eu hystyried yng nghyd-destun dyfodol y Pwyllgorau Ardal).</i>				
1	<u>Cymorthfeydd</u> – Cyfarfodydd un i un gydag Aelod Cabinet fel bo cyfle i aelodau	Bwriedir cynnal peilot i asesu a yw’r syniad o gymorthfeydd am wella cyfathrebu	Bydd Tim y Cabinet yn gyfrifol am drefnu’r	Peilot i’w redeg yn fuan. Amllder y cymorthfeydd

Cyf	Beth i'w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Amlder/ Pryd?
	godi cwestiynau a derbyn diweddariadau.	rhwng aelodau'r Cabinet ac aelodau anweithredol.	cymorthfeydd ac apwyntiadau,. Yr Aelod Cabinet fydd â chyfrifoldeb am gofnodi unrhyw faterion gweithredu o'r cyfarfod.	i'w pennu yn dilyn y peilot.
2	<u>Gweithdai Gwybodaeth / Ymgynghorol</u> ar bynciau penodol i aelodau sydd â diddordeb yn y maes.	Cyfle i gyflwyno gwybodaeth a / neu ymgysylltu gydag aelodau etholedig ar bynciau penodol.	Y Cabinet – Aelod Cabinet gyda chymorth gan y Penaethiaid Gwasanaeth.	Fel bo'r angen
3	<u>Pencampwyr</u> – mae swydd ddisgrifiad yn bodoli ar gyfer pencampwyr.	Mae'r Cabinet wedi derbyn swydd-ddisgrifiad safonol i'r rol Pencampwr ac wedi penodi tri gyda'r gweddill i'w penodi cyn diwedd Medi	Aelod Cabinet i benodi aelod o'r tu allan i'r Cabinet.	Rhaid wedi eu gweithredu – eraill i gael sylw pellach yn fuan
4	<u>Gwybodaeth yn electroneg i aelodau etholedig.</u> Sicrhau fod aelodau etholedig yn gallu derbyn gwybodaeth yn electroneg yn hwylus drwy ddarpariaeth symudol y llechen.	a) Peilot darpariaeth symudol – llechen – i'w gynnal am gyfnod gan aelodau'r Cabinet Bydd yr aelodau yn gallu derbyn e-byst, mynediad i'w calendr, a mynediad i ddogfennaeth gyhoeddus ar y we. Mynediad i ddogfennaeth gyfrinachol drwy e-byst. b) Mae'r gwaith o ddatblygu porth gwybodaeth a fyddai'n fan i 'ddal' yr holl wybodaeth berthnasol yn gorfod newid yn sgil anawsterau diweddar.	Cyfrifoldeb y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Mewnbyn ar yr ochr dechnegol gan yr Uwch Reolwr - TG a Thrawsnewid Busnes. Mewnbyn o ran anghenion a gwybodaeth i'w gyd-gordio gan yr Adran Strategol a Gwella.	Y peilot i ddod i ben erbyn diwedd Medi, a gweithredu ar ganlyniad y peilot erbyn diwedd Hydref

Cyf	Beth i'w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Amlder/ Pryd?
5	<u>Bwletinau</u> <u>Gwybodaeth gan</u> <u>Aelodau Cabinet</u> – bwletinau byr. Ffocws ar waith datblygol.	a) Bwletinau gwybodaeth gan y Cabinet fel corff yn fisol i ddiweddar y holl aelodau o'r hyn y mae'r Cabinet wedi ei gyflawni. b) Bwletinau Gwybodaeth gan Aelod Cabinet yn unigol yn crynhoi yr hyn sy'n digwydd yn y maes penodol, yn ôl yr angen.	a) Bydd Tim y Cabinet yn cynorthwyo o ran gwybodaeth a gweinyddu. b) Cyfrifoldeb yr aelod unigol, gyda'r cymorth gweinyddol a chymorth o ran gwybodaeth i ddod gan y Pennaeth Gwasanaeth.	a) I'w gadarnhau, tybir yn fisol b) Achlysurol .
6	<u>Adroddiadau</u> <u>Aelodau'r Cabinet i'r</u> <u>Cyngor</u>	3 Aelod o'r Cabinet yn adrodd ym mhob cyfarfod o'r Cyngor.	Aelodau Cabinet gyda chymorth y Rheolwyr Gwireddu.	Mawrth 2013
7	<u>Cyfarfodydd rhwng</u> <u>Cadeiryddion Craffu</u> <u>a'r Cabinet</u>	Protocol ar natur y berthynas er mwyn trafod a hwyluso rhyngweithio yn cael ei drafod. Cynhelir cyfarfodydd dwy waith y flwyddyn rhwng aelodau'r Fforwm Cadeiryddion Craffu â'r Cabinet	Fforwm Cadeiryddion Craffu a'r Cabinet.	I ddechrau yn Hydref 2012 ac yna yn 6 misol.

B. Beth yw'r gefnogaeth benodol sydd ar gael i aelodau etholedig gyflawni eu rolau penodol?

Cefnogaeth i Aelodau Lleol i gyflawni eu rolau				
Cyf	Beth i'w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Erbyn Pryd?
8	<u>Gwybodaeth amserol</u> <u>ar ddatblygiadau neu</u> <u>ymgyngoriadau ar</u> <u>ddatblygiadau yn</u> <u>ardal lleol aelod</u> <u>etholedig.</u>	Aelod Cabinet a Phenaethiaid Gwasanaeth i geisio adnabod pan fo gwaith penodol neu ddatblygiadau ar y gweill mewn unrhyw	Aelod Cabinet, Pennaeth Gwasanaeth neu unrhyw Arweinydd Prosiect penodol.	Yn gyson

		faes yn ward yr aelod lleol a chysylltu â'r aelod etholedig yn amserol i adael iddynt wybod am hynny.		
9	<u>Ymateb i ymholiadau neu gwynion gan Aelod Lleol.</u>	Aelod Lleol i gysylltu yn y lle cyntaf gyda'r gwasanaeth penodol i geisio ateb i'r ymholiad. Os na cheir ymateb digonol, yna dylid cyfeirio'r mater penodol at sylw'r Aelod Cabinet perthnasol ar gyfer sicrhau ymateb.	Cyfrifoldeb ar yr aelod lleol i ddilyn y camau cywir er mwyn sicrhau ymateb.	Yn gyson.
10	<u>Hawl Aelod Unigol mewn cyfarfodydd y Cabinet.</u>	Mae cyfarfodydd y Cabinet yn gyfarfodydd cyhoeddus, ac felly mae gan Aelod Unigol hawl i fod yn bresenol. Gwahoddir yr aelod lleol i fod yn bresenol ar faterion lleol. Mae rhaglenni y Cabinet yn cael eu dosbarthu trwy 'linc' i'r holl aelodau.	Cyfrifoldeb y tim Cabinet i adnabod aelodau lleol ar gyfer eitemau lleol a chyfrifoldeb yr aelod lleol i sicrhau ei f(b)od yn ymwybodol o gynnwys rhaglen y Cabinet.	Yn gyson.

Cefnogaeth i Aelodau Craffu ac i amrywiol bwyllgorau eraill				
Cyf	Beth i'w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Erbyn Pryd?
11	<u>Cyngor ac arweiniad annibynnol</u> i'r Cadeiryddion ac aelodau'r Pwyllgorau Craffu	Cynghori'r Pwyllgorau Craffu ar eu rhaglen waith, cynnal cyfarfodydd paratoi a chynghori ar y rhaglen waith fyw gan gynnwys herio cynnydd a dal y Cabinet i gyfrif, a sicrhau fod craffu yn	Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol a'r tim o fewn Strategol a Gwella.	Nawr

		ychwanegu gwerth.		
12	<u>Gweinyddu a chofnodi cyfarfodydd</u> (craffu ac eraill), a chyhoeddi'r cofnodion	Trefnu a chofnodi yn gryno argymhellion gan y Pwyllgor Craffu ar y mater dan sylw i'w cyflwyno i'r Arweinydd Portffolio perthnasol. Cofnodion cryno o bwyllgorau eraill hefyd.	Aelodau'r Pwyllgor Craffu perthnasol, gyda chefnogaeth gan yr Adran Strategol a Gwella.	Nawr – wrthi'n addasu i'r math newydd o gofnodion
13	<u>Ymchwiliadau Craffu</u> i edrych ar effaith polisiau ar lawr gwlad (sef ymchwilio mewn manylder i bwnc penodol. Ymchwiliad cychwyn a gorffen.	Cyfres o gyfarfodydd o fewn cyfnod penodol, gydag aelodau'r ymchwiliad i raglennu a chyflawni'r ymchwiliad manwl (trwy ymchwil ac ymweliadau) gan gyflwyno argymhellion penodol i'r Aelod Cabinet.	Aelodau Pwyllgorau Craffu wedi eu cefnogi gan yr Uned Gwasanaeth Democrataidd, a'r Uned Perfformiad ac Effeithlonrwydd o fewn Adran Strategol a Gwella.	Yn unol â'r rhaglenni gwaith cytunedig, bydd pob Pwyllgor Craffu yn ymgymeryd ag un ymchwiliad ar y tro.

Cefnogaeth i'r holl aelodau – gweinyddol, ymarferol a datblygol

Cyf	Beth i'w ddisgwyl?	Sut?	Gan bwy?	Erbyn Pryd?
14	<u>Cefnogaeth weinyddol i'r grwpiau gwleidyddol</u> , megis trefnu cyfarfodydd, cofnodi, gwasanaeth teipio llythyrau, llun-gopio a chyd-gordio ymateb gan y blaid a gefnogir	Mae'r Cymorthyddion Gwleidyddol ar gael i'r tri prif blaid am oriau penodedig yr wythnos yn unol â phenderfyniad y Cyngor Llawn ar 17/05/2012.	Cymorthyddion Gwleidyddol a chefnogaeth bellach gan yr Adran Strategol a Gwella (drwy drefnu gyda'r Rheolwr Aelodau – Cefnogi a Chraffu, Gareth James).	Nawr
15	<u>Gweinyddu, prosesu a thalu cyflogau a chostau teithio</u> yr holl aelodau yn amserol.	Ffurflenni hawlio costau teithio wedi eu dosbarthu eisoes. Mae canllawiau newydd clir a syml wrthi'n cael eu datblygu nawr.	Adran Strategol a Gwella yn cyd-lynu'r gwaith.	Nawr

16	<p><u>Adroddiadau blynyddol</u> gan aelodau etholedig</p>	<p>Adran 5 Mesur Llywodraeth Leol (2011) yn nodi'r angen i gyflwyno adroddiadau blynyddol. Disgwylir canllawiau pellach ar yr angen i aelodau fod yn cynhyrchu adroddiadau blynyddol, ond ar hyn o bryd deallir fod yn angenrheidiol i'r Cyngor sicrhau fod cefnogaeth mewn lle i gynorthwyo aelodau i gynhyrchu adroddiad blynyddol.</p>	<p>Holl aelodau (disgwyl cadarnhad) gyda chymorth swyddogion o Strategol a Gwella. Argymhellir fod aelodau yn cadw cofnod o'r hyn y maent yn ei gyflawni yn awr.</p>	<p>Mawrth 2013. (Eto, disgwyl canllawiau i gadarnhau yr union ofynion).</p>
17	<p>Hyfforddiant – rhaglen lawn o hyfforddiant - rhaglen gyffredinol ar gael i bawb, a rhaglen mwy arbenigol a datblygol ar gael yn ddibynol ar swydd aelod.</p>	<p>Cyfres o sesiynau hyfforddiant rhaglunedig trwy ddarpariaeth mewnol neu allanol. Addasu y rhaglen yn barhaus yn unol â gofynion yr aelodau.</p>	<p>Datblygiadau i'r Cabinet dan Arweiniad yr Aelod Cabinet</p> <p>Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i ystyried y datblygiadau am raglen hyfforddiant i weddill yr aelodau.</p> <p>Bydd holiadur i'w anfon allan at aelodau er mwyn cael ystyriaeth bellach o natur a threfn y rhaglen hyfforddi – i'w drafod gan is-grwp a sefydlwyd gan y Pwyllgor</p>	<p>Nawr</p>

			Gwasanaethau Democrataidd.	
--	--	--	----------------------------	--

C. Beth yw'r gefnogaeth benodol sydd ar gael i aelodau'r Cabinet gyflawni eu rolau penodol?

Mae'r gefnogaeth sydd ar gael, neu sydd wrthi'n cael ei ddatblygu yn gyfredol, fel a ganlyn:

Cefnogaeth benodol i'r Cabinet ac Aelodau Cabinet unigol				
18	Comisiynu Blaenoriaethau (sef datblygu ac argymhell uchelgais a chynnwys y Cynllun Strategol)	Cyfres o gyfarfodydd i'r Cabinet ystyried pa faterion i flaenoriaethu, pa ddatrysiadau i'w comisiynu. Adolygiad blynyddol o unrhyw faterion newydd neu addasu cynlluniau.	Prif Weithredwr a Chyfarwyddwyr Corfforaethol. Pennaeth Strategol a Gwella a'r Tim Comisiynu Corfforaethol yn Strategol a Gwella.	Nawr
19	Cyflawni blaenoriaethau (sef cyflawni addewidion y Cynllun Strategol)	Cyfarfodydd o leiaf pob dau fis o'r Panel Cyflawni. Aelodau Cabinet i ystyried cynnydd ar weithredu'r addewidion ac i ymateb fel bo'r angen.	Aelodau Cabinet unigol i gael cefnogaeth drwy "Banel Cyflawni". Aelod Cabinet, Cyfarwyddwr a rhai Penaethiaid.	Nawr
20	<u>Cefnogaeth</u> ysgrifenyddol i'r Cabinet fel corff	Trefnu cyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol, rhaglen waith, cofnodi ayyb	Y Tim Cabinet	Medi /Hydref
21	<u>Cefnogaeth i aelodau unigol</u> i gyflawni eu gwaith dydd i ddydd	Ateb gohebiaeth, darparu adroddiadau, rhyddhau datganiadau i'w wasg, paratoi gwybodaeth i aelodau meinciau gefn ayyb Cadw dyddiadur, trefnu cyfarfodydd, llungopio ayyb	Swyddogion ysgrifenyddol yn yr adrannau perthnasol	Cyn gynted ag y bo modd